

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**Навчально-науковий інститут
публічного управління та державної служби**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор
Навчально-наукового інституту
публічного управління та
державної служби

Лариса КОМАХА

ПРОГРАМА
підсумкового кваліфікаційного іспиту
для здобувачів освіти ОР «Магістр»
зі спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»
(денна/заочна форма навчання)

ПОГОДЖЕНО

Науково-методична комісія
Протокол № 01, від 01.09. 2023 р.
Голова НМК

Ольга БЕРДАНОВА

Програма підсумкового кваліфікаційного іспиту для здобувачів освіти зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» (денна та заочна форми навчання). Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Київ, 2023 р.

Укладачі: Комаха Л.Г., доктор філософських наук, професор
Колтун В.С., доктор наук з державного управління,
професор
Гошовська В.А., доктор політичних наук, професор
Корчак Н.М., доктор юридичних наук, доцент
Орлів М.С., доктор наук з державного управління, доцент
Ситник Г.П., доктор наук з державного управління,
професор

ЗМІСТ

Вступ.....	4
I. Змістовна програма.....	5
II. Структура іспиту та методика його проведення.....	19
III. Критерії оцінювання знань студентів.....	20
IV. Правила проведення підсумкового іспиту	22

ВСТУП

Підсумкова атестація здобувачів освіти зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» другого освітнього рівня (магістр) відбувається у формі комплексного кваліфікаційного іспиту, який включає теми та питання комплексу обов'язкових освітніх компонент упродовж всього нормативного терміну у закладі вищої освіти, і захисту кваліфікаційної магістерської роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: магістр публічного управління та адміністрування.

Метою підсумкового кваліфікаційного іспиту є оцінювання готовності випускника закладу вищої освіти самостійно розв'язувати складні задачі та виклики у сфері публічного управління та адміністрування шляхом встановлення відповідності досягнутих здобувачем вищої освіти результатів навчання вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 04 серпня 2020 року №1001).

Складання студентами підсумкового кваліфікаційного іспиту передбачає перевірку досягнутого ними рівня знань, умінь та компетентностей стосовно здатності: до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо; розробляти та управляти проєктами; удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні; приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології; генерувати нові ідеї (креативність) у сфері публічного управління та адміністрування.

Підсумковий кваліфікаційний іспит охоплює завдання зі стислим зрозумілим описом змін у сфері державної політики та врядування, публічного управління, публічної служби з посиланнями на нормативно-правові акти, що регламентують сферу публічного управління та адміністрування.

Програма підсумкового кваліфікаційного іспит містить перелік питань щодо: формування і реалізації політики; врядування; аналізу політики; сфер та напрямів політики; принципів і закономірностей функціонування системи публічного управління та адміністрування; стратегічного управління та управління змінами; управління публічними фінансами; комунікації у публічному управлінні; цифрового розвитку та електронної демократії; базових понять і сутнісних ознак публічної служби; організаційно-правових засад публічної служби в Україні.

Підготовку до іспиту необхідно починати з повторення питань з кожної освітньої компоненти, в яких формується відповідний обсяг фундаментальних фахових знань та професійний рівень фахових компетентностей. Доцільно використовувати при підготовці підручники, конспекти лекцій, основну й додаткову літературу, тобто джерела, що використовувалися при опануванні дисциплін.

I. ЗМІСТОВНА ПРОГРАМА

Змістовна програма підсумкового кваліфікаційного іспиту включає теми та питання, що згруповані у три блоки: державна політика та врядування, публічне управління на національному, регіональному та місцевому рівнях, публічна служба.

Також додається список рекомендованої літератури для підготовки за усіма темами.

1. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ТА ВРЯДУВАННЯ

Вироблення політики. Врядування. Державна політика і демократичне врядування. Аргументована (обґрунтована), доказова політика. Цикл політики - етапи формування і реалізації. Повноваження органів влади у формуванні і реалізації політики та участь громадськості. Зміст державної політики. Політика як процес: затрати, результати, впливи і наслідки. Рішення щодо політики. Лідерство і цінності у формуванні політики. Результативність, ефективність і економічність політики. Прозорість і відкритість (публічність) процесу політики. Взаємодія влади, бізнесу і громадянського суспільства у формуванні і реалізації політики. Ресурси, механізми й інструменти політики.

Аналіз політики. Унормування процедур аналізу політики в Україні та світі. Процедури аналізу політики. Види та методи аналізу політики. Економічний, політичний і соціальний аналіз. Цифровізація аналізу політики і роль великих даних. Цілі і завдання політики. Ідентифікація проблеми/питання для аналізу політики. Аналіз середовища політики і стейкхолдерів. Підстави для державного втручання. Обмеження політики. Бюджетування і ресурсне забезпечення політики. Показники успішності реалізації політики. Формулювання та порівняльний аналіз альтернативних варіантів політики. Моніторинг та оцінювання політики. Критерії оцінювання політики. Рекомендації щодо державної політики: підготовка аналітичних документів і презентація результатів аналізу політики.

Сфери та напрями політики. Типологія політики: види, сфери, напрями. Багаторівневність політики: наднаціональний, національний, регіональний і місцевий рівень, їх взаємодія. Належне врядування: сервісна держава і місцеве самоврядування. Парламентаризм як підґрунтя політики народовладдя. Сфери і засади внутрішньої і зовнішньої політики та їх характеристика. Політика європейської взаємодії і євроатлантичної співпраці. Національні інтереси, конфлікти і міжнародна взаємодія у політиці. Міжнародна безпека, основні загрози міжнародній безпеці. Національна безпека і безпекова політика. Стратегія національної безпеки України. Україна і сучасний глобалізаційний світ: виклики і

перспективи. Сутність та принципи державної регіональної політики. Нормативно-правові засади формування та реалізації регіональної політики в Україні. Моніторинг та оцінювання регіональної політики.

2. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ, РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА МІСЦЕВОМУ РІВНЯХ

Принципи і закономірності функціонування системи публічного управління та адміністрування. Інституціональна структура системи публічного управління та адміністрування. Багаторівневе управління як прояви публічного управління та адміністрування. Конституційно-правові засади публічного управління та адміністрування в Україні. Система органів публічного управління та адміністрування: поняття, цінності, цілі, загальна структура. Верховна рада України як єдиний орган законодавчої влади. Президент України як глава держави. Система органів виконавчої влади. Територіальна основа організації публічного управління в Україні. Адміністративно-територіальний устрій України та його реформування. Розподіл повноважень між органами виконавчої влади за рівнями управління в державі (вищий, центральний, регіональний, місцевий рівні). Вищі і центральні органи виконавчої влади. Місцеві органи виконавчої влади загальної компетенції. Місцеві органи виконавчої влади спеціального призначення. Організаційно-функціональна структура системи місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування. Органи самоорганізації населення та асоціації органів місцевого самоврядування. Особливості місцевого самоврядування на регіональному і субрегіональному рівнях. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування. Поділ адміністративних процесів на функції управління. Сучасні тенденції трансформації системи публічного адміністрування. Механізми взаємодії органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Децентралізація та реформування територіальної організації влади в Україні. Напрями інноваційного розвитку публічного управління та адміністрування. Форми участі громадськості у публічному управлінні. Сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства (правові основи, методи, форми; права, можливості створення підприємств, умови їх роботи; державне замовлення на послуги; оподаткування громадської та благодійної діяльності; державна фінансова підтримка публічного сектору; залучення організацій громадянського суспільства до надання соціальних послуг та соціального підприємництва). Система органів, що реалізують національну

стратегію розвитку громадянського суспільства (цілі, повноваження та функції). Стимулювання лідерів громадської думки, мотивація населення до участі у публічних справах, формування відповідальної поведінки населення. Міжсекторальна взаємодія (роль громадського сектору, партнерство).

Технології прийняття управлінських рішень. Основи прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Етапи прийняття управлінських рішень. Методи прийняття управлінських рішень. Побудова «дерева проблем» та «дерева цілей». Статистичні методи і моделі в прийнятті управлінських рішень. Інформаційні технології при прийнятті управлінських рішень. Оцінка результативності та ефективності управлінських рішень. Організація виконання управлінського рішення моніторинг і контроль за його реалізацією. Основні засоби впливу при управлінні ризиком: стратегія керування; критерії вибору ризику-рішення; розробка шляхів і засобів мінімізації втрат, нейтралізації і компенсації негативних наслідків ризиків - рішень. Розробка проєктів нормативно-правових актів з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції. Стадії створення нормативно-правового акта. Порядок внесення змін та доповнень до чинного нормативно-правового акта. Порядок оскарження нормативно-правових актів органів публічного управління. Методологія оцінювання корупційних ризиків управлінських рішень, проєктів нормативно-правових актів.

Стратегічне управління та управління змінами. Стратегічний підхід до управління. Концепції стратегічного управління. Значення стратегічного управління та планування в системі публічного управління. Стратегічне управління як процес. Державна стратегія регіонального розвитку. Особливості регіональних стратегій розвитку. Комплексний підхід до розробки національних/регіональних програмних документів щодо розвитку публічного управління. Технології стратегічного управління. Формування системи стратегічних цілей і завдань. Система стратегічного управління в Україні. Системний аналіз у стратегічному управлінні. Роль середовища в стратегічному управлінні. SWOT - аналіз. PESTLE - аналіз. Матриця стратегічного вибору (TOWS - аналіз). Бачення розвитку як конкурентна позиція і спільні перспективи. Стратегічні рішення і стратегічний вибір. Участь громадськості у стратегічному плануванні. Реалізація стратегій розвитку. Програми і проєкти як інструментарій реалізації стратегії розвитку громад та територій. Порядок розроблення, затвердження та виконання регіональних цільових програм, прогнозних документів. Організаційно-правові основи просторового планування розвитку громад та територій. Моніторинг і оцінювання в стратегічному управлінні. Стратегічна екологічна оцінка стратегії розвитку регіону. Управління процесом

реалізації стратегії розвитку громад і територій. Управління змінами у сучасних соціально-економічних системах. Зміни та розвиток організації. Адаптація організації до змін. Спротив змінам: причини і результати. Підходи та засоби подолання супротиву змінам. Стратегічні зміни. Бенчмаркінг і реінжиніринг для змін.

Управління публічними фінансами. Засади публічних фінансів. Функції публічних фінансів. Система публічних фондів у фінансовій системі України. Бюджетна система як основа публічних фінансів. Джерела формування та методи мобілізації публічних доходів. Зв'язок функцій держави та публічних видатків. Управління державним боргом. Нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні. Бюджетний кодекс України. Закон України «Про державний бюджет». Рішення місцевих рад про місцеві бюджети. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі. Розробка, затвердження та виконання бюджетних програм. Державна підтримка місцевих бюджетів. Використання коштів державного фонду регіонального розвитку. Впровадження гендерно-орієнтованого підходу в бюджетному процесі. Механізми запровадження громадського бюджету (бюджету участі).

Комунікації у публічному управлінні. Види, форми, рівні комунікації. Засоби комунікацій (офіційні інтернет-сайти, урядова комунікаційна платформа, соціальні мережі, друковані засоби масової інформації тощо). Методи комунікації (оприлюднення результатів діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, інформування, розміщення інформації на офіційних веб-сайтах, забезпечення наповнення тематичних сторінок (рубрик), переконання, залучення, просвіта, пояснення, роз'яснення, діалог, медіація, обговорення тощо). Основні напрями, суб'єкти, гарантії та права на інформацію, масова інформація та засоби масової інформації, інформаційна продукція та інформаційна послуга, відповідальність за порушення законодавства про інформацію. Пріоритети державної політики в інформаційній сфері: забезпечення інформаційної безпеки; захисту і розвитку інформаційного простору України, конституційного права громадян на інформацію. Відкритість та прозорість держави перед громадянами; формування позитивного міжнародного іміджу України. Структурні підрозділи, відповідальні за внутрішні та зовнішні комунікації: функції, завдання, відмінності. Комунікації із засобами масової інформації. Висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування: форми і порядок висвітлення. Комунікації з громадськістю. Форми і методи консультацій з громадськістю (консультації, дискусії, коментарі, робочі групи, зустрічі з громадськістю,

опитування; обговорення з цільовими групами; відкриті засідання; громадські слухання, конференції, семінари, форуми, засідання круглих столів, збори, дебати тощо). Кризові комунікації. Комунікаційні стратегії громад: мета, завдання, інструменти, методологія розробки та прийняття. Формування та реалізація комунікаційної стратегії органу публічного управління. Комунікаційні стратегії у сфері запобігання та протидії корупції, у сфері європейської інтеграції, у сфері тендерної рівності. Комунікації в соціальних мережах. Комунікативні/ інформаційні кампанії (етапи підготовки та проведення).

Цифровий розвиток та електронна демократія. Сутність та інструменти електронної демократії (електронні звернення, електронні петиції, електронне голосування, електронні консультації щодо політики та законодавства). Сутність та складові інформаційно-аналітичного супроводу публічного управління та адміністрування. Мета, основні цілі та завдання цифрового розвитку та електронної демократії в Україні. Використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Поняття та основні характеристики електронних послуг. Формування і розвиток цифрових навичок та цифрових компетентностей в суспільстві. Формування стратегії впровадження інструментів електронної демократії. Технології електронного урядування. Центральні органи виконавчої влади, відповідальні за формування та реалізацію політики впровадження електронного урядування. Впровадження електронного урядування на місцевому рівні в Україні. Формування інформаційного суспільства та програми інформатизації територіальних громад. Електронна партисипація: інформаційні технології залучення громадян до процесу прийняття управлінських рішень.

3. ПУБЛІЧНА СЛУЖБА

Сутнісні ознаки публічної служби. Генеза поняття «публічна служба» та правовий статус публічних службовців. Принципи публічної служби. Базові теорії, концепції та моделі публічної служби.

Організаційно-правове забезпечення публічної служби в Україні. Види та ієрархія нормативно-правових актів, що регламентують публічну службу в Україні. Запобігання корупції у публічній службі. Процедури притягнення до відповідальності. Види дисциплінарних стягнень до державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Принципи здійснення державної служби. Система управління державної службою в Україні. Принципи служби в органах місцевого самоврядування. Посадова особа місцевого самоврядування.

Етика в публічній службі. Місія, цінності та основні етичні принципи

публічної служби. Довіра як основоположний принцип побудови відносин між державою і суспільством. Етична інфраструктура публічної служби. Етичні кодекси в системі публічної служби. Етичні засоби запобігання корупції в системі публічної служби України. Службова етика та соціально-етичний портрет керівника в системі публічної служби.

Управління персоналом у публічній службі. ИЯ-стратегія органу публічної влади. Базові компоненти ИЯ-стратегії органів публічної влади. Кадрові процеси в органах публічної влади. Принципи та методи формування команди. Механізми командної взаємодії в публічній службі. Методи та форми мотивації персоналу в органах публічної влади. Оцінювання кадрового потенціалу органу публічної влади. Кадровий аудит в органах публічної влади. Організаційно-правовий та функціональний аудит персоналу в органах публічної влади.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Навчальна та наукова:

1. Адміністративне право України : підручник / В. В. Середа, О. Л. Хитра, Ю. С. Назар, Д. І. Йосифович, Я. М. Когут та ін. ; за заг. ред. Ю. С. Назара. Львів : ЛьвДУВС, 2021. 680 с.
2. Михаліцька Н. Я., Верескля М. Р., Михаліцький В. С. Адміністративний менеджмент: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 320 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В.Галуцько, П.Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В.Галуцька, О. Правоторової. Видання четверте. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.
4. Біла-Тіунова Л. Р. Державна служба України. Загальна частина : навч. посібник. Одеса, 2020. 511 с.
5. Буник М.З. Основи аналізу державної політики: навч. посіб. Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2015. 125 с.
6. Бюджетна система: тенденції розвитку / [В.М. Мазярчук та ін.]; під ред. В. М. Мазярчука. Київ: «ФОП Лопатіна О.О.», 2019. 384 с. URL: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/2019-07-08-budget_book.pdf
7. Вагонова О.Г., Горпинич О.В., Чернобаєв В.В. Організація діяльності органів державної влади: навч. посіб. М-во освіти і науки України, НТУ «Дніпровська політехніка». Д. : НТУ «ДП», 2019. 77 с.
8. Васильєва О.І., Ігнатенко О.С. (заг. ред.) Організація надання публічних послуг на місцевому рівні : навч. посіб. К. : НАДУ, 2017. 444 с.
9. Волик В.С. Основні вимоги до професійної компетентності державних службовців. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2016-5/doc/4/12.pdf>.
10. Гендерно_орієнтований_підхід_у_бюджетному_процесі. Практичний посібник. URL: https://mofgov.ua/storage/fQes.Гендерно_орієнтований_підхід_у_бюджетному_процесі.pdf
11. Глобалізаційні виклики: урядування майбутнього : монографія. /авт.кол. Л.Г. Комаха, І.В.Алексєєнко, В.А.Гошовська та ін.; за заг.ред. Л.Г. Комахи., І.В.Алексєєнко К.: ВПЦ «Київський університет». 2022. 976 с.
12. Горбатюк М. Реформа децентралізації в Україні:проблеми здійснення в умовах суспільної кризи. Політичні дослідження..2021. № 1. С.29-33.
13. Гуманізація публічної служби в Україні: науково-практичні засади: колектив. монографія / С. М. Серьогін, Є. І. Бородін, Н. А. Липовська [та ін.] ; за заг.

ред. С. М. Серьогіна ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2015. 254 с.

14. Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія / автор. кол.; В.В. Василевич, Т.Е. Василевська, В.Ф. Нестерович, Е.В. Расюк, А.В. Савченко, В.Л. Федоренко (кер.) та ін.; за ред. проф. Ю.В. Ковбасюка і проф. В.Л. Федоренка. К. : Видавництво Ліра-К, 2016. 524 с.

15. Державна служба в країнах ЄС. URL: <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/28926.pdf>

16. Державне будівництво і місцеве самоврядування : посібник для підготовки до іспиту. С. Г. Серьогіна, П. М. Любченко, О. Ю. Лялюк та ін. Харків: Право, 2019. 212 с.

17. Карташов Є.Г. (заг.ред.) Державне та регіональне управління: [підручник] Київ, 2019. 223 с.

18. Державне та регіональне управління : навчальний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / Архієреєв С. І. та ін. ; за ред. проф. В. І. Архієреєва. Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2018. 128 с.

19. Державне та регіональне управління : навч. посіб. / О. Ю. Бобровська, Т. О. Савостенко, О. Ю. Матвеєва, В. К. Лебедева. 2-ге вид., доповн. Дніпро: ДРІДУНАДУ, 2018. 160 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/37793/1/Book_2018_Arkhiereiev_Derzh_ta_rehion_upravlinnia.pdf

20. Довгань Л. Є., Ведута Л. Л., Мохонько Г.А. Технології управління людськими ресурсами. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2018. 512 с.

21. Долгий О., Хрущ О. Професійна компетентність і компетенції державного службовця у контексті реформування публічної служби. Вісник Національної академії прокуратури України. 2019. № 3. С. 7-22.

22. Драгомирецька Н. М., Кандагура К.С., Букач А.В. Комунікативна діяльність в державному управлінні : навч. пос. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017. 180 с.

23. Дяків О. П., Островерхов В. М. Управління персоналом : навчально-методичний посібник (видання друге, переробл. і доповнено). Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 288 с.

24. Європейська інтеграція: Навч. посібник / Кол. авт.; за заг. ред. І.А. Грицяка та Д.І. Дзвінчука. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. 464 с.

25. Енциклопедія державного управління. У 8 т. Т. 8: Публічне урядування / наук.-ред. Кол.: В.С. Загорський [та ін.] Львів: ЛРІДУ, НАДУ, 2011. 712 с.

26. Іванов Ю. Методичний підхід до вибору напрямів просторового розвитку об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації та воєнного стану. Бізнес Інформ. 2022. № 7. С. 67-73.

27. Інституціоналізація публічного управління в Україні: стан проблем та перспективи розвитку [Текст] : монографія / за заг. ред. С.К. Хаджирадєвої ; С.К. Хаджирадєва, В.О. Гусєв, А.П. Рачинський [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ : НАДУ, 2018. 247 с.

28. Гур'єв В.І., Мехед Д.Б., Ткач Ю.М., Фірсова І.В. Інформаційна безпека держави: навч. посіб. для студ. спец. 6.170103 «Управління інформаційною безпекою», 125 «Кібербезпека». Ніжин: ФОП Лук'яненко В.В. ТПК «Орхідея», 2018. 166 с.

29. Зубчик О.А., Шульга М.А. Менеджмент в органах державної влади. Навчальний посібник. Видання 2-е, допрацьоване. Суми, ФОП Литовченко Є.Б. 2020. 158 с.

30. Ірхін Ю.Б. Діагностика та розвиток професійних управлінських і лідерських здібностей державних службовців і службовців органів місцевого самоврядування в Україні: навч. посіб. / Ю. Б. Ірхін, В. Л. Федоренко ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. Л. Федоренка; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Швейцар.-укр. проект "Підтримка децентралізації в Україні DESPRO". Київ : Ліра-К, 2015. 114 с.

31. Кізілов Ю.Ю. Зарубіжний досвід проходження державної служби та можливості його використання в Україні в умовах адміністративної реформи. Аспекти публічного управління. 2016. №6-7. С.57-65.

32. Кілієвич О. Англо-український глосарій термінів і понять з аналізу державної політики та економіки. К.: Вид-во Соломії Павличко-Основи, 2003. 510 с.

33. Клименко І. В. Електронні послуги : навч. посіб. / І. В. Клименко ; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н. В. Грицяк. К. : НАДУ при Президентові України, 2014. 100 с.

34. Козловцева В. А. Комунікації в публічному управлінні: конспект лекцій. Одеса, Одеський державний екологічний університет, 2020. 200 с.

35. Колпаков В.М. Теорія і практика прийняття управлінських рішень: Навчальний посібник. К.: МАУП, 2011. 253с.

36. Комунікації в публічному управлінні: аспекти організаційної культури та ділового спілкування : навч. посіб. / уклад. Гошовська В.А. та ін. Київ : К.І.С., 2016. 130 с.

37. Кравченко В. В., Бородін Є. І., Квітка С. А. Місцеве самоврядування і

публічному управлінні : навч. посіб. у схемах. Дніпро : ГРАНІ, 2018. 148 с.

38. Лашкіна М. Нові підходи до комунікації в публічному просторі державного управління URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/ebook/putp/2013-1/doc/1/02.pdf>.

39. Литвинова Л. В. Менеджмент і маркетинг електронного урядування : навч. посіб. К. : НАДУ, 2013. 72 с.

40. Лікарчук Н. Державний маркетинг: фактори становлення. Освіта регіону: Політологія, психологія, комунікації. Український науковий журнал. К.: Університет «Україна», 2014. №3. С.124-129.

41. Лікарчук, Н. В., Лікарчук, Д. С. Інформаційно-психологічні війни: міжнародно-політичний аналіз. Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти, 2022. №9. 157-171. URL: <https://doi.org/10.31866/2616745X.9.2022.265457>.

42. Майстренко, К. М. Комунікації у діяльності органів публічної влади. Публічне урядування. 2022. №1 (29). С.93-98. URL: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-1\(29\)-13](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-1(29)-13).

43. Малиновський В. Я. Публічна служба в Україні: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 312 с.

44. Менеджмент і адміністрування: в 2 ч. Ч. 1. Історія менеджменту. Теорія організацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [О. В. Баєва, Л. В. Лазоренко, Н. І. Новальська та ін.]; за ред. О. В. Баєвої, Н. І. Новальської. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 336 с. URL: http://maup.com.ua/ua/navchannya-umaup/library/pidruchniki/menedzhmentorganizaci/menedzhment_i_administruvannya_ch_1_istoriya_menedzhmentu_teoriya_organizaciy.html.

45. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. / [А. П. Лелеченко, О. І. Васильєва, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук] К., 2017. 110 с.

46. Місцеве самоврядування : підруч. / за ред. В.М. Вакуленка, Ю.Ф. Дехтяренка, В. С. Куйбіди. Київ : НАДУ, 2019. 723 с.

47. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади. Практичний посібник / [Н. В. Васильєва, Н. М. Гринчук, Т. М. Дерун, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук]. К., 2017. 108 с.

48. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування : Практичний посібник / Балдич Н., Гринчук Н., Ходько Н., Чорній Л., Глібіщук Я. / Центр громадської експертизи на замовлення проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС). Частина I. МЕР: сучасні концепції, моделі та ресурси. К. : 2020. 104 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/601/PLEDDG_LED_Finance_Guide_Part_1.pdf

49. Надьон О. В. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / Укладачі: О. В. Надьон, І. М. Хмиров, Т. О. Луценко.Х.: НУЦЗУ, 2020.175 с.
50. Олуйко В.М. Організація державної служби (аналіз світового досвіду). URL: <http://www.univer.km.ua/visnyk/1620.pdf>.
51. Панкевич О. З. Державне право зарубіжних держав: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 260 с.
52. Петков В.П., Торяник В.М. Менеджмент у державному управлінні : навчальний посібник / за заг. ред. О.В. Негодченка. Дніпро: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 404 с.
53. Податкова система: навчальний посібник / Волохова І. С.; за ред. І. С. Волохова. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
54. Політична освіта публічних службовців в Україні / [Ю. Лихач (кер. авт. колективу), Л. Комаха, О. Зубчик, М. Канавець, А. Малюга, С. Гербеда, С. Липовська, Н. Щербак ; за заг. ред. Н. Алюшиної]. К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2020. 219 с.
55. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі на рівні місцевих бюджетів. URL: <https://mof.gov.ua/storage/files/%20Практичний%20посібник%20ПЦМ.pdf>
56. Публічне управління у сфері зайнятості в Україні у контексті євроінтеграції: проблеми, ефективність, інноваційність, результативність. За наук. ред. д.держ.упр. Р. В. Войтович та К. В. Дубич. Київ, 2020. 480 с.
57. Публічне управління та адміністрування : навч. посібник / Скидан О. В., Якобчук В. П., Дацій Н. В., Ходаківський Є. І. [та ін.] ; за заг. ред. О. В. Скидана. Житомир : ЖНАЕУ, 2017. 705 с.
58. Публічне управління та адміністрування у сфері національної безпеки (системні, політичні та економічні аспекти): Словник-довідник / С.П.Завгородня, М.Г.Орел, Г.П.Ситник [уклад.] / за заг.ред. Д.В.Неліпи, Є.О.Романенка, Г.П.Ситника. Київ: Видавець Кравченко Я.О., 2020, 380 с.
59. Публічне управління : термінол. слов. / уклад. : В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2018. 224 с.
60. Публічне управління розвитком регіонів у процесі побудови сервісно-орієнтованої держави: теорія, методологія та практика : монографія / [авт. кол. викладачів, докторантів, виконавців НДР каф. регіон. упр., місц. самоврядування та упр. містом Нац. акад. держ. упр. при Президентові України] ; за заг. ред. Н. В.

Васильєвої, О. І. Васильєвої. Київ : НАДУ, 2018. 304 с.

61. Регіональне управління : навч. посіб. / Іжа М. М., Приходченко Л. Л., Саханенко С. Є. : Одес. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2020. 652 с.

62. Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг: навч. посіб. / [Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко, Н. М. Гринчук, Ю. Ф. Дехтяренко, О. С. Ігнатенко, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук, В. В. Юзефович] К. 2017. 107 с.

63. Романчук О.З., Бисага Ю.М., Берч В.В., Нечипорук Г.Ю., Чечерський В.І. Електронне урядування: конституційно-правове дослідження: Монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 196 с.

64. Романюк С. А. Теорія та практика стратегічного управління: монографія. Київ : НАДУ, 2019. 232 с.

65. Саймон Г. Адміністративна поведінка. Дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції: Пер. з англ. / Герберт Саймон.К.: АртЕк, 2001.392 с.

66. Сердюк О.І., Мирна О. В., Шупта І. М. Місце доброчесності в моделі компетенцій державних службовців та системі цінностей особистості при запобіганні корупції. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2018. №3. Ц^а: <http://www.dy.nauka.com.ua>

67. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник / О. М. Сумець ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.

68. Синютка О. М., Ковальчук Б. Є., Болюбаш А. Р. Українське законодавство партисипації (участі громадян у формуванні й реалізації державної, регіональної та місцевої політики): довідк. вид.; упоряд. і комент.: за заг. ред. О. І. Сушинського. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. 299 с.

69. Ситник Г. П., Зубчик О. А., Орел М. Г., Штельмашенко М. Г. Політико-правове забезпечення публічного управління та адміністрування: підручник / за ред. Г. П. Ситника. Вінниця: ФОП Кушнір Ю. В., 2020. 504 с.

70. Ситник Г.П., Орел М.Г. Публічне управління у сфері національної безпеки: підручник. Київ: Видавець Кравченко Я.О., 2020. 360 с.

71. Теорія прийняття рішень : підручник. / За заг. ред. Бутка М. П. [М. П. Бутко, І. М. Бутко, В. П. Мащенко та ін.]. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 360 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_101_88_535923.pdf.

72. Тертичка В. В. Стратегічне управління: підручник. Київ: «К.І.С.», 932 с.

73. Управління змінами в публічній сфері: навч.-метод. посіб. / С.К. Хаджирадєва та ін.; НАДУ. при Президентові України. К.: НАДУ, 188 с.

74. Управління змінами та проектами: навч. посіб. / Грибик І. І. та ін.; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Центр Європи, 2017. 168 с.

75. Управління персоналом у публічній службі. Навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» ; за заг. ред. С.К. Хаджирадєвої. Миколаїв : Ємельянова Т.В., 2020. 212 с.

76. Управління розвитком об'єднаних територіальних громад на засадах громадської участі: навч. посіб. / [О. В. Берданова, В. М. Вакуленко, Н. М. Гринчук, В. С. Колтун, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук]. К. 2017. 129 с.

77. Утвенко В. В. Теорія та історія місцевого самоврядування: Навч. посібник / В. В. Утвенко. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 234 с.

78. Фролова Н.В. Особливості використання соціальних мереж у діяльності органів публічної влади. Публічне адміністрування: теорія та практика. 2019. Вип. 1(21). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Patp_2019_1_12.

79. Шпиґа П.С., Хмельницька М.О. Цифрові комунікації між владою та громадою: проблеми, ризики, бар'єри. Державне управління: теорія та практика. № 2. С. 13-20. URL :<http://e-patp.academy.gov.ua/pages/dop/26/files/72713687-асес-4е4е-8f37e95f2ес8е8f1 .pdf>

80. Шевченко С. О. Довіра населення до органів публічної влади як чинник консолідації сучасного суспільства та безпеки держави. Електронне наукове видання «Публічне адміністрування та національна безпека». 2022. № 5 (27). URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/38715/1/Збірник.pdf>.

81. Яковенко О.І. Управління проектами та ризиками : навч.посіб. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 196 с.

Нормативні акти:

1. Конституція України (зі змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

2. Бюджетний кодекс України від 8 лип. 2010 року № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.

3. Деякі питання реформування державного управління України : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.07.2021 р. № 831 -р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text>

4. Закон України «Про вищу освіту» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

5. Закон України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24. 02.2022 р. №64/2022. URL: https://ips.ligazakon.net/document/u064_22?an=4
6. Закон України «Про державну службу» URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
7. Закон України «Про доступ до публічної інформації» URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
8. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>.
9. Закон України «Про засади державної регіональної політики» URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T150156?an=1>
10. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
11. Закон України «Про засади державної мовної політики» URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5029-17>
12. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
13. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
14. Закон України «Про основи національної безпеки». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/964-15>
15. Закон України «Про політичні партії в Україні». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2365-14?test=XX7MfyrCSgkyJJ6IZiXgFBcPHI40As80msh8Ie6>
16. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 року № 389-VIII з наступними змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
17. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>
18. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. № 695. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/695-2020-%D0%BF>
19. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. (із змінами) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text/>
20. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011

II. СТРУКТУРА ІСПИТУ ТА МЕТОДИКА ЙОГО ПРОВЕДЕННЯ

Білеті підсумкового комплексного кваліфікаційного іспиту для здобувачів освіти зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» другого рівня вищої освіти (магістр) складаються з трьох питань, які охоплюють проблематику науково та професійно-орієнтованих обов'язкових компонент, а саме, знання про принципи і закономірності функціонування системи публічного управління та адміністрування, як сукупності інститутів державного управління, місцевого самоврядування, громадянського суспільства відповідно до покладених на них функцій і повноважень; питання про відносини, явища, процеси, моделі та механізми, які характеризують прояви публічного управління та адміністрування на вищому, центральному, регіональному та місцевому рівнях.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання результатів складання підсумкового комплексного кваліфікаційного іспиту, який проводиться у формі усної відповіді здобувача перед екзаменаційною комісією зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», здійснюється за 100-бальною системою контролю знань, прийнятою в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка та національною шкалою, і відображається у відповідних відомостях і протоколах роботи Екзаменаційної комісії (ЕК).

Критерії оцінювання усної відповіді на питання білету:

28-33,3 балів відповідає таким вимогам:

продемонстровано повний, розгорнутий, вичерпний виклад змісту питання білету; творчі здібності розуміння, викладу проблеми; наведено повний перелік необхідних для розкриття змісту питання категорій та законів; показано вміння користуватися методами наукового аналізу суспільних явищ, процесів; характеризувати їхні риси, форми виявлення, особливості; наявне висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання; є ґрунтовне знання необхідних законів і нормативних матеріалів (національне та міжнародне законодавство); знання теоретичних питань відповідно до основної та додаткової літератури.

24-28 балів відповідає таким вимогам:

не виконано хоча б одна з вимог для отримання найвищого балу; чи допущені помилки під час наведення аргументації, посилання на законодавство, статистичні дані, теоретичні концепції, що впливає на логіку висновків під час відповіді на питання.

20-24 балів відповідає таким вимогам:

не виконано три вимоги для отримання найвищого балу; зміст відповіді, аргументи, висновки відповіді не є правильними чи загально визнаними за відсутності у відповіді доказів і раціональних аргументів на їх користь.

0-20 балів відповідає таким вимогам:

не виконано три чи більше вимог для отримання найвищого балу та допущені дві чи більше значних помилок, зроблені під час відповіді висновки не є правильними чи загально визнаними, а у відповіді студента доказів і раціональних аргументів на їх користь немає, зміст відповіді дає підстави стверджувати, що особа, яка складає іспит, неправильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної відповіді

і тому не відповіла на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді або давши відповідь не на поставлене в білеті питання.

При оцінюванні знань студента враховуються його усні відповіді на кожне питання білету. Оцінка підсумкового кваліфікаційного комплексного іспиту є сумою кількості балів за кожне з трьох питань екзаменаційного білету. Максимальна кількість набраних балів як сума балів за три питання білету - 100. Мінімальний пороговий рівень - 60 балів.

Загальна шкала оцінювання

За 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	
90-100	5	відмінно
85-89	4	добре
75-84		
65-74	3	задовільно
60-64		
35-59	2	незадовільно
1-34		

IV. ПРАВИЛА ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Затверджується графік проведення підсумкового кваліфікаційного іспиту із зазначенням дати та часу його складання. Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка організовує розміщення повідомлення про проведення підсумкового кваліфікаційного іспиту на офіційному веб-сайті ННІ ПУДС не пізніше, як за сім днів до дня його проведення (графік засідання Екзаменаційних комісій із зазначенням дати, часу, аудиторії).

Здійснюється повідомлення здобувачів про допуск до складання кваліфікаційного іспиту, яке повинно містити прізвища, імена та по-батькові осіб з відміткою про допуск чи недопуск до його складання, а також графік проведення кваліфікаційного іспиту.

Іспит відбувається у формі засідання Екзаменаційної комісії згідно з затвердженим графіком та заслуховування відповідей здобувачів на вибрані білети з трьома питаннями. Іспит проводиться в окремому приміщенні, в якому розміщується екзаменаційна комісія. Приміщення для проведення підсумкового кваліфікаційного іспиту має відповідати умовам зручного розміщення та забезпечувати можливість індивідуальної роботи здобувачів.

У день проведення іспиту особа, допущена до його складання, проходить реєстрацію з відміткою у реєстраційному списку, який веде секретар Екзаменаційної комісії, для чого подає секретарю комісії документ, що посвідчує особу.

Перед початком іспиту особи, допущені до іспиту, отримують у секретаря Екзаменаційної комісії на вибір білети з питаннями. Після отримання білету на вибір здобувача, секретар роз'яснює порядок проведення іспиту, час на підготовку до усної відповіді перед Екзаменаційною комісією.

Під час складання підсумкового кваліфікаційного іспиту здобувачам забороняється використовувати будь-які джерела інформації на паперових чи електронних носіях, а також засоби зв'язку. У разі виявлення випадку, що особа - здобувач(ка) під час складання кваліфікаційного іспиту користується забороненими джерелами інформації, або засобами зв'язку, така особа за рішенням Екзаменаційної комісії відсторонюється від участі в іспиті та вважається такою, що його не склала.

На підготовку до усної відповіді надається до 60 хвилин. Час на усну відповідь - до 30 хвилин. Кожна правильна відповідь під час усної відповіді оцінюється кожним членом Екзаменаційної комісії. Результати оцінювання оголошуються у день підсумкового кваліфікаційного іспиту.